

Šľachtiteľský program plemena romanovská ovca

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena romanovská ovca vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobou stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č. 194/1998 o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Kožuchová ovca, vyšľachtená v Jaroslavskej oblasti Ruska koncom 17. storočia. V súčasnosti sa chová v mnohých krajinách sveta. Je to hrubovlnové, veľmi rané, vysoko plodné plemeno (s dedične ustálenou vysokou plodnosťou, ktorá dosahuje 250 - 300 %). Ovce majú vo vrhu 2 až 5 jahniat (výnimočne aj viac). Ruja sa vyskytuje takmer počas celého roka (polyestrické plemeno). Okrem vysokej plodnosti vyniká temperamentom a dobrým zdravím.

Je stredného telesného rámca, má úzky, valcovitý tvar tela, so silnou a ľahkou kostrou, hlava je klinovitá, oblúkonosá, čierno-hnedá s bielou lysinou na čele. Na končatinách a chvoste sú biele škrvny. Chvost je krátky, pokrytý čiernym krycím vlasom. Končatiny sú vysoké a tenké. Rúno je zložené z pomerne dlhej podsady (60 - 80 mm) a krátkeho čierneho pesíka (40 - 50 mm). Pomer pesíkov k podsade je 1:4 až 1:10 čo má významný vplyv na kvalitu koží, ktoré spracované ako velúr svojou kvalitou nemajú konkurenciu. Vypracované kože hlavne z mladých zvierat sú pevné ľahké hrejivé a v porovnaní s kožami iných plemien viac ako o polovicu ľahšie.

Úžitkové vlastnosti

Je stredného telového rámca. Živá hmotnosť baranov je 65 kg a viac, bahníc 40 - 50 kg. Priemerný denný prírastok (ďalej len „PDP“) jahniat by mal byť vyšší ako 0,200 kg. Rúno je zložené z bielej, pomerne dlhej podsady (60 - 80 mm) a krátkeho čierneho pesíka (40 - 50 mm). Barany sú bezrohé, na krku im vyrastá hrubá, tmavá hriva. Vlna je z hľadiska sfarbenia pestrá, biela až čierna, sortimentov B - D, výťažnosť vlny 60 - 70 %. Ročná striž u baranov je 2,5 - 3,0 kg, u bahníc 1,5 - 2,0 kg. Pre špecifické zloženie rúna, vlna nemá význam pre spracovateľský priemysel

Popularita plemena medzi chovateľmi na Slovensku nie je na takej úrovni, ako by si pre svoje biologické prednosti (ranosť, plodnosť, mliečnosť a pevnú konštitúciu, kvalitné jahňacie kože a mäso) zasluhovalo. Plemeno sa využíva pri krížení miestnymi plemenami na zvýšenie plodnosti, resp. v hybridizačnom programe na tvorbu plodnej F₁ generácie.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove plemena romanovská je zameraný na zlepšenie ukazovateľov plodnosti, a tiež mäsovej úžitkovosti. Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej

generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti (KÚOaK). Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie plemenných zvierat. Uplatňovanie konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí Šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahnic, intenzite rastu a osvalenia jahniat.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ plemena romanovská ovca chovaného v SR

Ukazovateľ		romanovská ovca
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none"> Malý až stredný telesný rámec, ovce s typickým krátkym chvostom a charakteristickým sfarbením. Najplodnejšie polyestrické plemeno. Osobitná stavba rúna, pesíky krátke a čierne, podsada dlhšia a biela. Ovce aj barany bezrohé.
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Špecializované plodné plemeno. Kožuchový úžitkový typ.
	<i>Chovný cieľ</i>	Úžitkové zameranie - produkcia mäsa a vysokokvalitných koží. Prioritné zameranie: produkcia ľahkých jatočných jahniat a plemenných baranov pre hybridizačný program.
Hmotnosť bahnic	<i>Plemenný štandard</i>	45 kg

	Chovný cieľ	55 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	65 kg
	Chovný cieľ	75 kg
Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	35 kg
Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	45 kg
	Chovný cieľ	55 kg
PDP jahniat do odstavu – jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,170 kg
	Chovný cieľ	0,200 kg
PDP jahniat do odstavu – baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,210 kg
	Chovný cieľ	0,250 kg
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	220 %
	Chovný cieľ	260 %

**hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc **uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roku musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana*